

Svinhufvud i Westergötland, Nr 199, en DNA-studie

Description

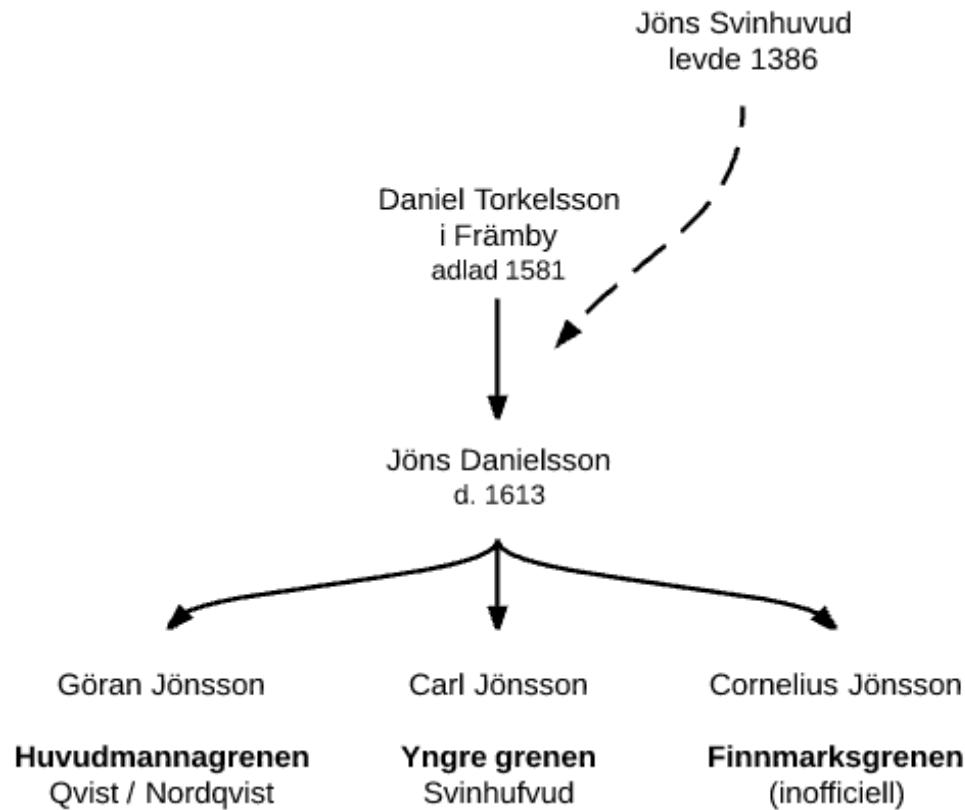
Bakgrund

Jöns Svinhuvud (eller "Swinshwow" som han omnämns) är en närmast mytisk person känd från det s.k. Svinhuvudbrevet, kontraktet där han köper bergsmansgårdarna Höjen och Stämnarvet av Vestmodssönerna 1386 (1). Hans ättlingar kan räknas i tiotusental eftersom släktlinjerna är vitt spridda i bygden runt Stora Kopparberget med omgivningarna i södra Dalarna. När någon är Svinhuvudättling så innebär det oftast ett släktskap på mer eller mindre slingriga vägar över både mödrar och fäder tillbaka till Jöns.

Ett fåtal av dessa ättlingar bär verkligen efternamnet Svinhufvud. De har namnet inte direkt från Jöns Svinhuvud utan de tillhör en av ätterna efter någon av två bergsmän vid Stora Kopparberget som på 1500-talet adlades; Hans Persson och Daniel Torkelsson.

Daniel Torkelsson

Daniel Torkelsson i Främby adlades år 1581 Svinhufvud i Westergötland. Han var såvitt känt inte själv Svinhuvudättling utan idén till vapenskölden fick han från sin hustru vars morfars farfar ska ha varit son till Jöns (2).

Svinhuvud i Westergötland – översikt

Daniels son Jöns hade tre söner som har agnatiska (far-son-sonson-linjer) ättlingar i nutid:

- Göran Jönsson Svinhufvud som gav upphov till **Huvudmannagrenen (H)**
Ättlingarna lämnade tidigt namnet Svinhufvud och tog istället namnet Qvist, senare Nordqvist. Grenen var länge glömd men återupptäcktes i slutet av 1970-talet av Thord Bylund. Utredningen godkändes av Riddarhuset.
- Carl Jönsson Svinhufvud, död 1636, upphovsman till **Yngre grenen (Y)**
Dagens agnatiska ättlingar bär namnet Svinhufvud.
- Cornelius Jönsson vars ättlingar tillhör den inofficiella **Finnmarksgrenen (F)**
Cornelius levde under små omständigheter på Flen i Floda sockens finnmark (3). Edelfeldt säger att Cornelius som ung lär ha deltagit i kriget i Polen och därefter så småningom blivit fattig torpare. Han upptogs i mantalslängder som "finne".

DNA-testning

För grunderna i testning av faderslinjer (agnatiska linjer), Y-DNA, se tex mitt [blogginlägg "Att säkra min härstamning från Höjen"](#).

Fyra nutida ättlingar till Daniel Torkelsson Svinhufvud i Westergötland har testats. Det test som använts är Y-DNA37 från [FamilyTreeDNA](#). Y-kromosomen ärvs från far till son till son-son varför en analys av Y-DNA ger en uppfattning om genetiken i det agnatiska släktskapet.

Testet ger 37 STR-markörer som kan användas för att ge en grov bild av släktskap. Om markörerna

hos två testande stämmer bra överens är det rimligt att tro att de är nära släkt. Testet ger också en haplogrupp för personen. Vid behov kan man sedan gå vidare med ytterligare analyser för att ge en exaktare bild av släktskapet.

De testade

- **A** och **B** Två män från huvudmannagrenen. De är fyrmänningar och har Jacob Nordqvist f. 1789 i Nora (Y) som gemensam anfader.
- **C** En man med efternamnet Svinhufvud
- **D** En man som är agnatisk ättling till Cornelius Jönsson på Flen genom Cornelius sons sons son Anders Jansson, f. 1790.

Män A, B och C finns i Adelskalendern 2016, kapitlet Svinhufvud i Westergötland. Man D har spårats med utgångspunkt från Edfeldts presentation av Finnmarksgrenen.

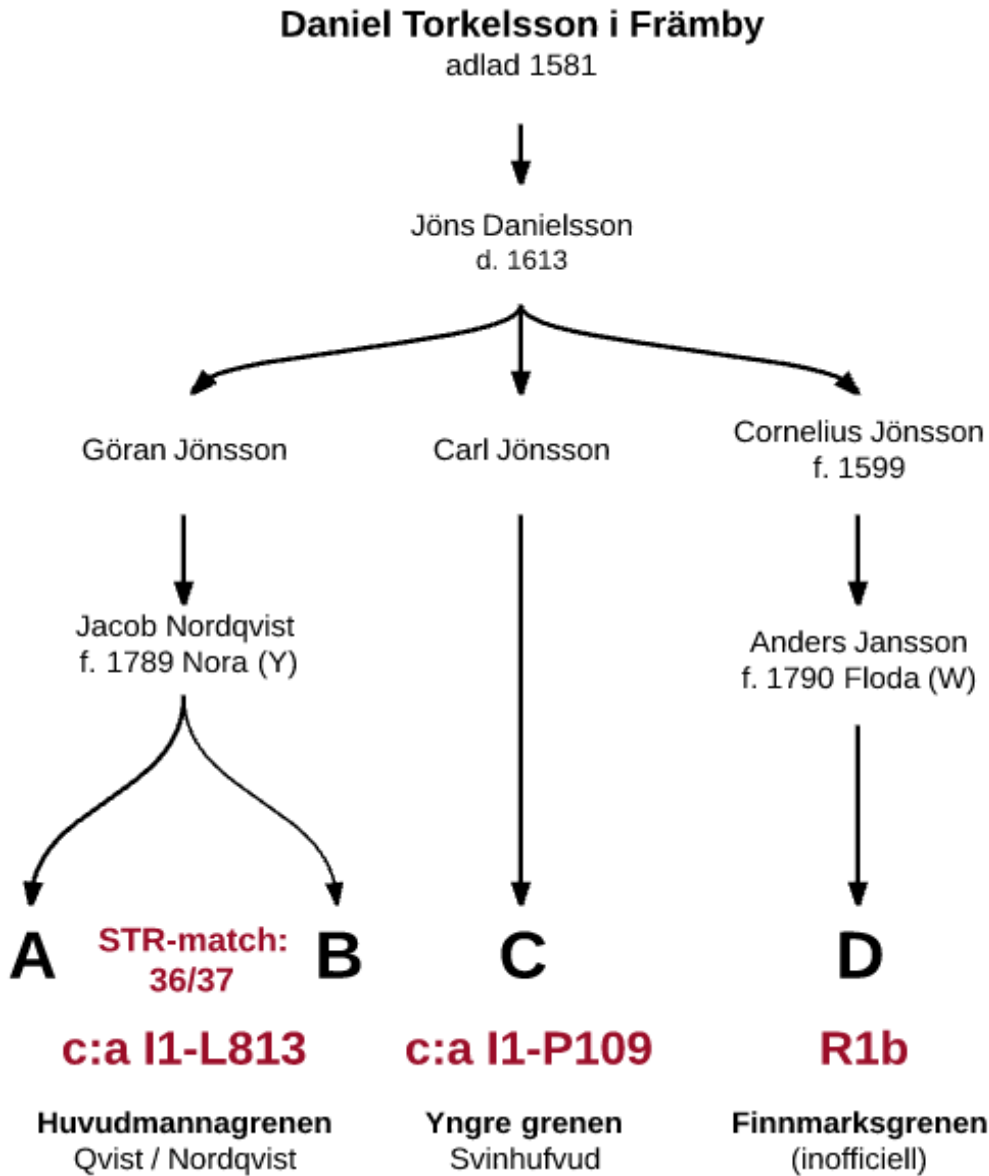
Resultatet

Resultatet från DNA-analysen (37 markörer) ser ut så här:

Sample C	Sweden	I-M253	13	23	14	10	14-14	11	14	13	12	11	28	15	8-9	8	11	23	16	21	29	12-15-15-16	10	10	19-21	15	13	16	19	36-38	12	10
Sample B	Sweden	I-M253	13	23	14	10	15-15	11	14	11	12	11	28	15	8-9	8	11	23	15	19	30	11-14-14-16	11	10	19-21	14	14	17	20	37-38	12	9
Sample D	Sweden	R-M269	13	24	14	11	11-14	12	12	11	13	13	29	18	9-10	11	11	25	15	19	30	15-17-17-17	10	11	19-23	15	15	18	16	35-36	13	12
Sample A	Sweden	I-M253	14	23	14	10	15-15	11	14	11	12	11	28	15	8-9	8	11	23	15	19	30	11-14-14-16	11	10	19-21	14	14	17	20	37-38	12	9

Svinhufvud i Westergötland – STR-markörer

Det är helt uppenbart att de fyra resultaten kan indelas i tre grupper. Sample A och B hör ihop. De har nästan samma markörer, bara ett värde på 37 markörer skiljer (det första, DYS393). Det stämmer väl med det väntade, att de har en gemensam anfader fyra generationer tillbaka. Anfadern Jacob Nordqvist kan därmed anses genetiskt bekräftad.

Svinhufvud i Westergötland – resultatöversikt

A och B uppskattas tillhöra en haplogrupp som mest liknar I1-L813 medan D tillhör R1b och C tycks tillhöra I1-P109. Alla tre är mycket olika varandra. I1-P109 och I1-L813 skildes åt för c:a 4000 år sedan medan R1b avgränsades från dessa tvås gemensamma anlinje för c:a 47000 år sedan.

Slutsats

De tre agnatiska linjerna till nutid från sonen till Daniel Torkelsson Svinhufvud i Westergötland har testats med fyra Y-DNA37 tester. Om den traditionella släktforskningen hade stämt med det genetiska släktskapet så skulle överensstämmelsen mellan testerna varit stor. Det har dock visat sig att alla de tre testade linjerna tillhör mycket skilda haplogrupper. Det betyder att det på minst ett par ställen i linjerna har inträffat okända händelser som gör att genetik och traditionell forskning inte stämmer överens. Det går inte att med dessa tester säga något om var på linjerna händelserna inträffat.

Däremot är det med hög säkerhet fastställt att de två fymänningarna Nordqvist på huvudmannalinjen genetiskt härstammar från Jacob Nordqvist som levde i Noratrakten i nuvarande Kramfors kommun runt år 1800.

Jakob Norstedt

Epost: jakob@hoijen.se

Referenser

1. Om släkten Svinhuvuds ursprung, Torsten Berglund, Elisabet Hemström, Leif Olofsson och Anders Winroth, Släktforskarnas årsbok 2008
2. Svinhufvud-ätternas gemensamma ursprung, Anders Winroth, Släkt och hävd 2001 2-3
3. Cornelius Svinhufvud och hans släkt 1 och 2, Walter Edelfeldt 1977-1982
4. Adelskalendern 2016
5. FTDNA-projektet [Kopparberget](#)

Category

1. Adel
2. Allmänt
3. Stora Kopparberget

Date Created

december 2016

Author

jakobnm